

Sygn. akt XXVII Ca 1722/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Ada Sędrowska
-----------------	--------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **P. J.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 30 lipca 2020 r., sygn. akt I C 3405/19

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz P. J. kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt XXVII Ca 1722/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 28 lutego 2019 roku powód P. J. żądał zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 400 Euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za opóźniony lot, a także o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty z dnia 26 marca 2019 r. wydanym w postępowaniu upominawczym roszczenie strony powodowej zostało uwzględnione w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 30 kwietnia 2019 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 30 lipca 2020 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w pkt 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 400,00 Euro wraz z ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 lutego 2019 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego, a w pkt 2 zasądził

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 947 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódła strona pozwana zaskarżając wyrok całości. Zarzuciła przy tym wyrokowi naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego, a to art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 (zwanego dalej „Rozporządzeniem”), poprzez nieprawidłowe uznanie, że okoliczności mające miejsce w trakcie wcześniejszego lotu rotacyjnego nie mogą zostać uznane za nadzwyczajną okoliczność powodującą zwolnienie przewoźnika z obowiązku wypłaty odszkodowania za opóźnienie późniejszego lotu tej samej rotacji, podczas gdy z wiążącej wykładni przepisów Rozporządzenia – zaprezentowanej w wyroku TSUE w sprawach C-74/19, że nadzwyczajna okoliczność powodująca zwolnienie przewoźnika z odpowiedzialności może mieć miejsce także w trakcie poprzedniego lotu realizowanego przez przewoźnika tym samym samolotem,

2. przepisów prawa materialnego, a to art. 5 ust. 3 Rozporządzenia, poprzez jego wadliwą wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie, a polegające na niewłaściwym uznaniu, że brak skierowania samolotu zastępczego na lotnisko w H. oraz zaplanowanie rotacyjnej siatki połączeń lotu stanowi o niepodjęciu wszelkich racjonalnych środków przeciwdziałania opóźnieniu,

3. przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a to art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. (w brzmieniu sprzed 7 listopada 2019 r.), poprzez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ds. lotnictwa cywilnego, podczas gdy wyjaśnienie niniejszej sprawy wymagało wiadomości specjalnych

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Zaskarżone orzeczenie jest prawidłowe i oparte na wynik właściwej w przeważającej mierze oceny zebranego materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia, a w konsekwencji przyjmuje je za własne. W przedmiotowej sprawie stan faktyczny został ustalony przez Sąd Rejonowy prawidłowo, zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, która wymaga, aby sąd oceniał materiał dowodowy w sposób logiczny, spójny i zgodny z zasadami doświadczenia życiowego.

W niniejszej sprawie powód odbył podróż lotem nr (...) z H. do K.. Przedmiotowy lot odbył się z opóźnieniem wynoszącym ok. 3 godziny i 42 minuty. Okolicznością bezsporną było to, że opóźnienie nastąpiło z uwagi na opóźnienie poprzedzającego go lotu prowadzonego w systemie rotacyjnym, tj. lotu numer (...) z G. do H.. Powodem opóźnienia lotu nr (...) była zmiana samolotu przeznaczonego do wykonania lotu (...) z przyczyn technicznych. Pozwany wskazał, iż w tym celu było konieczne przebazowanie samolotu zastępczego co spowodowało opóźnienie wynoszące 2 godziny 25 minut. Drugą przyczyną opóźnienia lotu były trudne warunki pogodowe.

Opóźnienie w przylocie nie kreuje po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych

okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków (art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów (dalej jako: rozporządzenie), to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego (vide: ETS w wyroku z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawach połączonych C-402/07 i C 432/07). Wobec powyższego przewoźnik lotniczy jest zwolniony z obowiązku wypłaty pasażerom odszkodowania na podstawie art. 5 ust. 1 lit. c i art. 7 rozporządzenia nr 261/2004, wówczas gdy dowiedzie, że odwołanie lub opóźnienie lotu wynika z nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Na takie właśnie okoliczności, powoływał się apelujący, wskazując, że przyczyną opóźnienia lotu z H. do K. było wystąpienie niekorzystnych warunków atmosferycznych w postaci ujemnej temperatury, mgły i opadów śniegu w G., oraz oblodzenie samolotu wykonującego lot, co doprowadziło do opóźnienia lotu rotacyjnego poprzedzającego lot (...). Apelujący podniósł, iż powyższe jest okolicznością niezawinioną przez przewoźnika lotniczego.

Główna oś sporu zasadza się więc na określeniu, która z przyczyn spowodowała opóźnienie samolotu – czy były to trudne warunki atmosferyczne czy też koncepcja przyjęta przez Sąd meriti, że przyczyną była usterka samolotu pierwotnie przeznaczonego do obsługi rejsu a złe warunki pogodowe były jedynie konsekwencją pierwotnej przyczyny;

Przyjęcie przyczyny wynikającej z warunków atmosferycznych znacząco utrudniających ruch lotniczy mogłoby spowodować wystąpienie przesłanki egzoneracyjnej „nadzwyczajnych okoliczności” wynikającej z art. 5 ust. 3 Rozporządzenia 261/2004;

Przydatnym dla rozwiązania sporu jest zastosowanie konstrukcji adekwatnego związku przyczynowego przy wystąpieniu szkody, skonstruowanej na podstawie przepisów kodeksu cywilnego (art. 361 § 1 k.c.). Badanie wystąpienia związku przyczynowego w rozumieniu powołanego przepisu składa się z dwóch etapów. Pierwszy z nich obejmuje test *conditio sine qua non*, czyli potrzebę ustalenia, czy między ogniwami łańcucha przyczynowo-skutkowego w ogóle występuje jakikolwiek związek przez stwierdzenie, że gdyby nie było pierwszego zdarzenia, to kierując się zasadami logicznego, racjonalnego myślenia - skutek znajdujący się na końcu łańcucha z pewnością nie mógłby powstać. Dopiero wynik pozytywny testu umożliwia przejście do drugiego etapu, a więc do zbadania normalności następstw zdarzenia sprawczego. Kierując się dorobkiem orzecznictwa można stwierdzić, że ustabilizowane jest zapatrywanie, podzielane także przez doktrynę, co do związku przyczynowego w ujęciu art. 361 § 1 k.c., o którym decydują takie okoliczności jak wiedza dostępna o tych zdarzeniach w chwili orzekania przez sąd i zobiektywizowane kryteria wynikające z doświadczenia życiowego oraz zdobyczy nauki. Uważa się więc za normalne następstwo danego zdarzenia taki skutek, który „zazwyczaj”, „w zwykłym porządku rzeczy” jest konsekwencją tego zdarzenia, a zatem, jeżeli ono „ogólnie sprzyja” wystąpieniu danego skutku (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03, Biul. SN IC 2003, nr 3, s. 12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2003 r., III CKN 473/01, Mon. Prawn. 2006, nr 17, s. 947; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lipca 2015 r., I ACA 483/15, nie publ.);

Przy tak rozumianym związku przyczynowym *conditio sine qua non* w tej sprawie była usterka samolotu przewidzianego pierwotnie do obsługi lotu H.-K. – gdyby nie ta usterka, nie byłoby potrzeby przebazowywania innego samolotu z M. do G.. Co więcej czas przebazowania spowodował, że samolot zastępczy znalazł się w G. w trakcie trudnych warunków atmosferycznych. A więc brak usterki niweluje branie pod uwagę trudnych warunków pogodowych występujących w G.. Zatem mamy do czynienia z klasyczną konstrukcją upadających kostek domina, która została zapoczątkowana przez usterkę pierwszego samolotu;

Nie może umknąć, także i to że pozwany nie poparł dowodami twierdzeń o usterce technicznej i nie przedstawił Sądowi meriti przyczyn i charakterystyki tej usterki, więc jak trafnie wywnioskował ten Sąd, usterka wynikała z przyczyn leżących po stronie pozwanego. Taka usterka nie może być uznana w świetle dorobku jurysprudencki europejskiej jako okoliczność egzoneracyjna przewidziana w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia 261/04;

Mając na względzie powyższe rozważania, zarzut naruszenia prawa materialnego z pkt 1. apelacji nie zasługuje na uwzględnienie – prawidłowo przyjęto, iż okoliczności występujące przed opóźnionym lotem nie spełniają przesłanki egzoneracyjnej.

Zarzut 2. apelacji jest także bezzasadny – pozwany mylnie zrozumiał motywy rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego – Sąd stwierdził jedynie, że wprowadzenie systemu rotacyjnego lotów wiąże się z jednej strony z korzyściami ekonomicznymi a z drugiej strony wyższym ryzykiem, które obciąża przewoźnika, wiążąc się m.in. z trudnościami w zapewnieniu ewentualnego lotu zastępczego. Co do samego zapewnienia lotu zastępczego, Sąd meriti ma rację, że pozwany nie przedstawił racji które miałyby uniemożliwić przebazowanie samolotu bezpośrednio do H. a co za tym idzie, nie można uznać, że podjął on racjonalny środek celem uniknięcia nadzwyczajnych okoliczności powodujących opóźnienie lotu.

Wnioski dowodowe stron dotyczące z jednej strony, powołania biegłego z zakresu lotnictwa cywilnego oraz z drugiej, włączenia do materiału dowodowego opinii biegłego z innej sprawy należało pominąć jako mające wykazać fakt bezsporny (art. 2352 § 1 k.p.c.) – przyczyny opóźnienia i ich sekwencja czasowa są w istocie bezsporne i rozstrzygnięcie zaistnienia związku przyczynowego na gruncie cywilistycznym leży w gestii Sądu a nie biegłego. Oczywiście istnieją sprawy w których rozstrzygnięcie związku przyczynowego wymagałoby zasięgnięcia wiadomości specjalnych, lecz nie w tym przypadku. Te wnioski powodują nadto, iż zarzut 3. apelacji jest bezzasadny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację (art. 385 k.p.c.), orzekając o kosztach postępowania odwoławczego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.